

Sygn. akt III U 119/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Łomży III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Janusz Wyszyński

Protokolant : st. sekr. sąd. Katarzyna Gawrońska

po rozpoznaniu 22 września 2020 r. w Ł. na rozprawie

sprawy W. M.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W..

o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej

na skutek odwołania W. M.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

z 4 lipca 2017 r. Nr (...) -/BK

i z 4 lipca 2017 r. Nr (...) -/BK

1. zmienia zaskarżoną decyzję z 4 lipca 2017 r. Nr (...) -/BK i wysokość emerytury W. M. na dzień 1 października 2017 roku ustala na kwotę (...),57 (dwa tysiące osiemset dwadzieścia osiem 57/100) złotych brutto ;

2. zmienia zaskarżoną decyzję z 4 lipca 2017 r. Nr (...) -/BK i wysokość renty inwalidzkiej W. M. na dzień 1 października 2017 roku ustala kwotę (...),62 (tysiąc czterysta siedemdziesiąt osiem 62/100) złotych brutto.

Sygn. akt III U 119/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 lipca 2017 r. Nr (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 708 z późn. zm.) oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji Nr (...) z 10 maja 2017 r., ponownie ustalił wysokość emerytury W. M. na 2069,02 zł. Obliczona emerytura wynosi 60,88% podstawy wymiaru świadczenia, którą stanowi kwota 3627,77 zł, łączna wysokość emerytury stanowi 60,88% podstawy wymiaru i wynosi kwotę 2208,59 zł. Ponieważ jednak emerytura jest wyższa od kwoty 2069,02 zł, tj. przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS, wobec tego wysokość świadczenia ograniczono do 2069,02 zł.

Decyzją z 4 lipca 2017 r. Nr (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 22a w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby

Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 708 z późn. zm.) oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji Nr (...) z 10 maja 2017 r., ponownie ustalił wysokość renty inwalidzkiej W. M. na 1324,48 zł.

Odwołanie od decyzji złożył W. M. zaskarżając je w całości. Zaskarżonym decyzjom zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1) art. 2 Konstytucji RP, polegające na arbitralnym obniżeniu przysługującego mu świadczenia rentowego, co narusza zasadę ochrony praw nabytych i zasadę sprawiedliwości społecznej, a także zasadę zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa oraz niedziałania prawa wstecz, wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego;

2) art. 67 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP polegające na arbitralnym obniżeniu przysługującego mu świadczenia rentowego, co stanowi nieproporcjonalne i nieuzasadnione naruszenie przysługującego mu prawa do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego;

3) art. 30 oraz art. 47 Konstytucji RP w zw. z art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności polegające na naruszeniu jego godności, prawa do ochrony czci, dobrego imienia, prawa do prywatności i prawa do poszanowania życia rodzinnego, poprzez przyjęcie, że jego służba w okresie przed 31 lipca 1990 r. stanowiła „służbę na rzecz totalitarnego państwa”, a tym samym arbitralne przypisanie mu - w akcie prawnym rangi ustawy - winy za działania związane z naruszeniami praw człowieka, których dopuszczali się niektórzy przedstawiciele władzy publicznej PRL oraz niektórzy funkcjonariusze organów bezpieczeństwa PRL, a do których on w żaden sposób się nie przyczynił;

4) art. 32 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 1 Protokołu nr (...) do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, polegające na nieuzasadnionym, dyskryminującym zróżnicowaniu jego uprawnień o charakterze majątkowym wynikających ze służby po roku 1990 i obniżeniu świadczeń rentowych należnych mu z tytułu tej służby, w stosunku do osób, które nie pełniły służby w okresie PRL, w sposób naruszający zasadę równości wobec prawa;

5) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 6 ust. 2 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, polegające na zastosowaniu represji bez wykazania winy indywidualnej, zastąpienie w tym zakresie władzy sądowniczej władzą ustawodawczą i odwróceniu w ten sposób zasady domniemania niewinności przez uznanie wszystkich funkcjonariuszy będących w służbie przed 31 lipca 1990 r. za winnych działań zasługujących na penalizację;

6) art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 67 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zw. z art. 1 Protokołu nr (...) do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, polegające na arbitralnym naruszeniu jego osobistych praw majątkowych i prawa do poszanowania mienia, które podlegają równej dla wszystkich ochronie, na skutek nieproporcjonalnego naruszenia jego prawa do zabezpieczenia społecznego, co stanowi przejaw nieuzasadnionej represji ekonomicznej.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji przez przyznanie mu świadczenia rentowego i emerytalnego w dotychczasowej wysokości oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołania pełnomocnik organu emerytalno-rentowego wniósł o ich oddalenie w całości i zasądzenie od odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że argumenty przedstawione w odwołaniach nie dają podstawy do zmiany stanowiska organu rentowego.

Wskazał, że zasady obliczania wysokości emerytury i renty inwalidzkiej dla osób, które pełniły służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, określają przepisy art. 15c i 22a ustawy z 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Powołane przepisy zawierają obostrzenie zawarte w ust. 3, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 15c ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Taka sama regulacja dotyczy renty inwalidzkiej, która nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - art. 22a ust. 3 ustawy. Pełnomocnik podniósł, że ustawodawca zobowiązał tym samym organ emerytalny do wszczynania z urzędu postępowania w przedmiocie ponownego ustalenia prawa do świadczeń i wysokości świadczeń stosownie do wyżej wymienionych przepisów. Wskazał również, że wysokość świadczenia została ustalona na podstawie informacji o przebiegu służby z 10.05.2017 r. sporządzonej przez Instytut Pamięci Narodowej. Podniósł też, że nie jest właściwy do oceny zarzutów dotyczących naruszenia Konstytucji, a domniemanie zgodności ustawy z Konstytucją może być obalone wyłącznie wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego.

Odpowiadając na odpowiedź organu rentowego W. M. podtrzymał w całości swoje stanowisko wyrażone w odwołaniu. Zarzucił organowi rentowemu naruszenie przepisów nakazujących przeprowadzenie wyczerpującego postępowania dowodowego, m.in. przepisów zawartych w art. 14 i art. 20 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy (...), oparcie ustaleń jedynie na podstawie posiadanej przez organ rentowy dokumentacji przy pominięciu dostarczonych przez niego oświadczeń świadków oraz przy pominięciu dowodu z zeznań tych świadków, a zatem błąd w poczynionych ustaleniach, uznanie bez przeprowadzenia należytego postępowania dowodowego, że był zatrudniony w jednostce Służby Bezpieczeństwa, podczas gdy faktycznie nie podejmował tam żadnej pracy. W. M. wskazał również, że nie występował do Ministra właściwego do spraw wewnętrznych w trybie art. 8a ustawy z 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o wyłączenie stosowania art. 15c, art. 22a i art. 24a powołanej wyżej ustawy.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W. M. urodzony (...) w okresie od 28.10.1973 r. do 12.05.1975 r. odbył zasadniczą służbę wojskową.

Z akt osobowych W. M. wynika, że:

- 01.09.1982 r. został przyjęty do MO na okres służby przygotowawczej i mianowany na stanowisko posterunkowego (...) w P.;
- 16.02.1987 r. został odwołany z zajmowanego stanowiska, przeniesiony na własną prośbę do Wydziału Łączności i mianowany na stanowisko starszego technika Sekcji Przewodowej na wolnym etacie inspektora ds. łączności Grupy Inspektorów (...) w G.;
- 16.07.1987 r. został odwołany z zajmowanego stanowiska, przeniesiony służbowo do (...) w Ś. na stanowisko posterunkowego i skierowany do pracy w Sekcji Operacyjno-Dochodzeniowej dw z (...) w Ł.;
- 01.08.1990 r. został mianowany na stanowisko starszego asystenta Wydziału Operacyjno-Rozpoznawczego (...) w Ł.;
- 16.03.1991 r. został przeniesiony na własną prośbę na stanowisko policjanta Komisariatu Policji w P.;

- 01.02.1996 r. został mianowany na stanowisko starszego policjanta KP w P.;
- 16.04.1996 r. został mianowany na stanowisko starszego policjanta na wolnym etacie starszego asystenta Zespołu (...) Ruchu Drogowego (...) w Ł.;
- 16.06.1996 r. powierzono mu pełnienie obowiązków asystenta Zespołu (...) w Ł.;
- 02.09.1996 r. r. został ponownie mianowany na stanowisko starszego policjanta na wolnym etacie starszego asystenta Zespołu (...) Ruchu Drogowego (...) w Ł.;
- 01.02.1998 r. został mianowany na stanowisko starszego asystenta Zespołu (...) Ruchu Drogowego (...) w Ł.;
- 30.06.1998 r. został zwolniony ze służby w Policji na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

W trakcie służby W. M. posiadał stopień kaprala MO, plutonowego MO, sierżanta, starszego sierżanta, sierżanta sztabowego.

Orzeczeniem Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA w B. z 18.05.1998 r. został zaliczony do III grupy inwalidzkiej w związku ze służbą. Uzyskał prawo do policyjnej emerytury i policyjnej renty inwalidzkiej przyznanych decyzjami z 03.07.1998 r.

Decyzją z 27.02.2017 r. (waloryzacyjną) wysokość emerytury obliczono od 01.03.2017 r. na 2828,57 zł.

09.06.2017 r. wpłynęła do Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA informacja Instytutu Pamięci Narodowej z 10 maja 2017 r. Nr (...) o przebiegu służby W. M., w której wskazano, że w okresie od 16.02.1987 r. do 15.07. (...) pełnił on służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 708 z późn. zm.).

Na podstawie tej informacji Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał 04.07.2017 r. decyzje będące przedmiotem zaskarżenia.

Powyższe ustalono na podstawie akt osobowych odwołującego się oraz akt emerytalno-rentowych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy wynikający z przytoczonych dowodów zasadniczo nie był sporny między stronami.

Wnioskodawca kwestionował przyjęcie przez organ rentowy, że jego służba w okresie od 16.02.1987 r. do 15.07.1987 r. była wykonywana na rzecz państwa totalitarnego oraz podnosił szereg zarzutów sprzeczności zastosowanych wobec niego przepisów art. 15c i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2016, poz.708 ze zm.) z normami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisami Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Zastosowane wobec wnioskodawcy przepisy wprowadzono na mocy art. 1 ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z art. 15c, w przypadku osoby, która pełniła „służbę na rzecz totalitarnego państwa” i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi: 0 % podstawy wymiaru - za każdy rok tej służby a przy tym, emerytury nie podwyższa się zgodnie z art. 15 ust. 2 i 3 ustawy nowelizowanej, jeżeli okoliczności uzasadniają

podwyższenie wystąpiły w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Jednocześnie ustawodawca wprowadził ograniczenie, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 15c ust.1i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 22 a ust 1 i 3 ustawy w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, rentę inwalidzką ustaloną zgodnie z art. 22 zmniejsza się o 10% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Przy zmniejszaniu renty inwalidzkiej okresy służby, o której mowa w art. 13b, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy. Wysokość renty inwalidzkiej, ustalonej zgodnie z ust. 1, nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sądowi Okręgowemu znany jest fakt zwrócenia się przez Sąd Okręgowy w Warszawie z zapytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego z uwagi na powzięte wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP przepisów art. 15c, art. 22a oraz art. 13 ust. 1 lit. 1c w związku z art. 13b ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2016/2270). Wątpliwości te zostały szeroko przedstawione w postanowieniu Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2018 r. sygn. akt XIII 326/18, sprawa zawisła przed Trybunałem Konstytucyjnym w dniu 27 lutego 2018 r. pod sygnaturą P 4/18 i do chwili obecnej nie zostało wydane rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy uważa jednak, że mimo faktu procedowania przez Trybunał Konstytucyjny w zakresie przepisów będących podstawą prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, okoliczności faktyczne pozwalają na wyrokowanie bez potrzeby weryfikowania konstytucyjności przepisów przez Trybunał Konstytucyjny.

Na marginesie jedynie Sąd Okręgowy wskazuje, że przepisy wprowadzone ustawą z 16.12.2016 r. budzą szereg wątpliwości. Sąd w zakresie ich zgodności z Konstytucją i w zarzutach sformułowanych w odwołaniu, jest wiele racji.

Niemniej jednak bez potrzeby odwoływania się do niekonstytucyjności niektórych przepisów ustawy, decyzja winna ulec zmianie z uwagi na niezaistnienie przesłanek do obniżenia świadczenia odwołującej się.

Punktem rozważań jest, że Sąd Ubezpieczeń Społecznych, rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej zarówno co do faktów jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2011 r., II UZP 10/11 OSNP 2012/23-24/298). Stanowisko to Sąd Okręgowy w pełni akceptuje. Ustalenia faktyczne i interpretacje prawne Instytutu Pamięci Narodowej nie mogą więc wiązać Sądu, do którego wyłącznej kompetencji należy ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w przedmiocie prawa do emerytury policyjnej i jej wysokości oraz odpowiednia kwalifikacja prawna ustalonych faktów. Taka argumentacja jest uzasadniona tym bardziej, że w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych nie obowiązują ograniczenia dowodowe wynikające z przepisów rozporządzenia, odmiennie niż w postępowaniu przed organem rentowym, a zastosowanie znajdują wyłącznie przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego, w tym także przepisy dotyczące postępowania dowodowego. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi, gdyż zgodnie z treścią art. 473 k.p.c w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, o czym stanowi art. 473 § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży

Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (aktualnie t.j. Dz.U. 2019 poz. 288 ze zm.) dalej jako ustawa dezubekizacyjna, za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę od dnia 22 lipca 1944 roku do dnia 31 lipca 1990 roku w enumeratywnie wymienionych cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach.

W ocenie Sądu Okręgowego nie wystarczy jednak pełnić służby w jednostkach wymienionych w art. 13b ustawy dezubekizacyjnej ale służba ta musi mieć cechy „służby na rzecz totalitarnego państwa”. Inna wykładnia cytowanego przepisu miałyby charakter niekonstytucyjny i naruszałaby m.in. art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie godności człowieka, której ochrona i poszanowanie jest obowiązkiem poprzez stygmatyzowanie emerytów policyjnych i ich dyskredytację prawną i moralną. Osoby te potraktowane zostałyby jako służące władzy komunistycznej, dążącej do absolutnego podporządkowania sobie obywateli i wszystkich sfer ich życia, uznając ich za osobowy substrat aparatu bezpieczeństwa tj. państwa reżimowego czy policji politycznej. Ustawa nie precyzując stanowisk w aparacie bezpieczeństwa dotyczyłaby więc także osób, których funkcja czy praca nie miały charakteru operacyjnego, lecz pomocniczy, niezwiązany z głównymi funkcjami resortu.

Inne rozumienie cytowanego przepisu prowadziłyby też do sprzeczności z art. 67 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji (prawo do zabezpieczenia społecznego) z uwagi na brak zróżnicowania emerytów mundurowych i brak proporcjonalności przyjętych rozwiązań. Ustawodawca nadto przyjął fikcję prawną polegającą na przyjęciu mnożnika 0% podstawy wymiaru, tak jakby funkcjonariusze nie pracowali jak też, niezależnie od ich służby poza jednostkami wymienionymi w art. 13b często wieloletniej, wprowadził ograniczenie, zgodnie z którym wysokość emerytury nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Takie drastyczne rozwiązania ustawowe przy braku prokonstytucyjnej wykładni z pewnością doprowadziłyby również do naruszenia art. 2 Konstytucji (ochrony praw nabytych poprzez zakaz stanowienia norm arbitralnie odbierających lub ograniczających prawa podmiotowe, zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady sprawiedliwości społecznej,) a w odniesieniu do praw majątkowych także art. 64 ust 2 Konstytucji.

Ustawa dezubekizacyjna nie zawiera definicji „służby na rzecz totalitarnego państwa” A zatem wobec przyjęcia, że system prawny jest kompletny należy odnieść się do definicji zawartej w Ustawie z 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów (Dz.U. z 2019 r. poz. 430). Zgodnie z preambułą tej ustawy służbą tego rodzaju jest „praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji, polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego”.

Stan faktyczny sprawy nie wskazuje aby odwołujący się pełnił tego rodzaju służbę. Nie ma na to żadnego dowodu. Materiał zgromadzony w sprawie nie potwierdza, aby W. M. pracował w Wydziale Łączności i aby wykonywał jakiegokolwiek czynności o charakterze operacyjnym. Jak wyjaśniał wnioskodawca od samego początku pracował na Posterunku Milicji w P., potem pracował w Wydziale Kryminalnym Rejonowego (...) Spraw Wewnętrznych w Ł. i na koniec pracował w Wydział Ruchu Drogowego K. Rejonowej w Ł.. I choć w aktach osobowych znajduje się jego prośba z 10.02.1987 r. o przeniesienie go ze stanowiska posterunkowego na stanowisko starszego technika Wydziału Łączności WUSW w Ł., to już 16.07.1987 r. był wniosek personalny o odwołanie go z zajmowanego stanowiska i przeniesienie służbowe do (...) w Ś. i mianowanie ponownie na stanowisko posterunkowego. Jak sam odwołujący się zeznał taki zabieg miał umożliwić mu eksternistycznie zdanie egzaminów końcowych w szkole oficerskiej. Taki stan faktyczny potwierdził świadek J. B. (1) (zeznania k. 174), zajmujący się wówczas obsługą kadrową wydziałów pomocniczych. Świadek zeznał, że odwołujący się nie mógł ukończyć przeszkolenia w szkole podoficerskiej z uwagi na stan zdrowia. A ponieważ nie miał żadnego przeszkolenia, to nie mógł awansować w stopniu i na stanowisko. Zatem, jak zeznał świadek, odwołujący się został skierowany na kurs podoficerski pionu administracyjnego, ale żeby mógł być skierowany na taki kurs, to musiał zajmować odpowiednie stanowisko administracyjne. Świadek w tym czasie zajmował się Wydziałem Łączności i miał wolny etat technika łączności i odwołujący się został na ten etat przeniesiony.

Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie: J. B. (2) (k. 173v), J. B. (1), A. R. (k. 174v), Z. P. (k. 175), J. O. (193v) i J. K. (193v) zgodnie przyznali, że odwołujący się był posterunkowym (...) w P. i że przez ten krótki okres pracy w Wydziale Łączności na pewno nie pracował w Służbach Bezpieczeństwa i nie wykonywał czynności dla SB. Świadek Z. P. wprost zeznał, że odwołujący się od początku do końca służył na Posterunku w P. i nigdzie nie był przenoszony, chyba że papierowo. Ponadto świadek J. K., pracujący od 1982 r. w Wydziale Łączności wskazał, że były dwie sekcje: radiowa i przewodowa. Zgodnie z jego zeznaniami odwołujący się nie pracował w tym Wydziale, ani w jednej ani w drugiej sekcji. Świadek dodał, że w całym Wydziale było 30 osób, które znał i że były narady i wspólne odprawy, więc jakby odwołujący się pracował w 1987 r. w Wydziale Łączności, to świadek by go spotykał.

Sąd korzystnie ocenił wiarygodność zeznań powyższych świadków. Przedstawiają one zgodną i spójną całość. Korespondują z twierdzeniami odwołującego, ale także znajdują potwierdzenie w dokumentach. Otóż pomimo formalnego przeniesienia na stanowisko technika Sekcji Przewodowej Wydziału Łączności (...) w G., wynagrodzenie nadal pobierał w Ł.. Ten fakt wynika z przedłożonych list płac za okres luty-lipiec 1987 r. W kwietniu 1987 r odwołujący znalazł się na liście płac (...) w G., ale środków nie pobrał. Na dokumencie znajduje się adnotacja- „zwrócić do (...) w Ł..”. Za miesiące luty, marzec, maj, czerwiec i lipiec 1987 r. M. M. pobrał wynagrodzenie w (...) w Ł..

Zatem w postępowaniu sądowym została skutecznie podważona zgodność ze stanem faktycznym informacji IPN nr (...) o przebiegu służby W. M. w organach bezpieczeństwa państwa. Sąd nie dał wiary wyżej wymienionemu dowodowi z dokumentu IPN. Wynikająca z niego informacja jest sprzeczna z treścią ustaleń dokonanych przez Sąd.

Przywracanie sprawiedliwości społecznej poprzez obniżenie emerytur en bloc wszystkim funkcjonariuszom służb i organów bezpieczeństwa, niezależnie od ich roli i pełnionej funkcji, było już przedmiotem poprzednich rozwiązań ustawowych przyjętych w noweli z 23 stycznia 2009 r. (Dz.U. Nr 24 poz. 145), tzw. „pierwszej ustawy dezubekizacyjnej”. Wówczas już obniżono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa do 31.07.1990 roku z 2,6% do 0,7% w związku z przyjęciem, że te prawa zostały nabyte niesłusznie. Sprawa decyzji wydawanych na podstawie tej ustawy trafiła przed Europejski Trybunał Praw Człowieka, a ten stwierdził, że przyjęte rozwiązanie było dopuszczalne - stanowiło kres przywilejom emerytalnym przysługującym członkom byłych komunistycznych służb bezpieczeństwa i zapewniło tym samym sprawiedliwość systemu emerytalnego w Polsce.

Przy wydawaniu decyzji emerytalnej na podstawie drugiej ustawy dezubekizacyjnej – nie tylko trzeba ustalić, czy ktoś pracował lub służył w jednostkach pracujących zdaniem ustawodawcy „na rzecz totalitarnego państwa”, ale jeszcze udowodnić, że praca bądź służba tej osoby spełniała wskazane w ustawie lustracyjnej kryteria.

Skoro służba wnioskodawcy nie spełniała kryteriów wskazanych w ustawie, nie ma żadnych podstaw do przeliczania emerytury na zasadzie art. 15c ani renty inwalidzkiej na podstawie art. 22a ustawy dezubekizacyjnej. Z tych względów zaskarżone decyzje jako błędne podlegają zmianie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w wyroku określając wysokość świadczeń W. M. zgodnie z obliczeniami organu rentowego k. 187 akt.